

TRGOVCI AUTOMOBILIMA

Ovaj informativni dokument sadrži pregled obaveza u vezi sa sprečavanjem pranja novca i finansiranja terorističkih aktivnosti (SPN/FTA) za trgovce automobilima. Navedene obaveze su predviđene zakonodavnim okvirom vaše zemlje čiji je cilj suzbijanje pranja novca i sa tim povezanih krivičnih djela te finansiranja terorističkih aktivnosti.

Sljedeći pregled zahtjeva predviđenih u ZSPN/FTA odnosi se na vas ako se bavite djelatnošću kupovine i prodaje automobila.

INTERNE KONTROLE

Dužni ste da uspostavite i primjenjujete politike, kontrole i procedure koje će vam omogućiti efikasno upravljanje utvrđenim rizicima i njihovo ublažavanje, a na osnovu rezultata procjene rizika od pranja novca i finansiranja terorističkih aktivnosti.

Vaše interne kontrole moraju sadržavati sljedeće elemente:

- Imenovanje službenika za usklađenost na odgovarajućem nivou;
- Programe za procjenu rizika povezanih s pranjem novca (vidi odjeljak ispod);
- Izradu i primjenu pisanih politika usklađenosti, kontrola i procedura za upravljanje utvrđenim rizicima i njihovo ublažavanje;
- Realizaciju kontinuiranog programa edukacije o usklađenosti i vođenje evidencije o toj edukaciji;
- Aktivnosti kojima se osigurava da vaše strane filijale i podružnice primjenjuju mjere u skladu sa ZSPN/FTA.

PROCJENA RIZIKA

Dužni ste provesti i evidentirati procjenu rizika od pranja novca i finansiranja terorističkih aktivnosti, u skladu s prirodom i veličinom vaše institucije, kako biste mogli utvrditi, procijeniti i pratiti rizike povezane s pranjem novca i finansiranjem terorističkih aktivnosti te upravljati tim rizicima i ublažiti ih. Procjenu rizika treba provoditi najmanje svake dvije godine.

PRIJAVLJIVANJE

Sumnjive transakcije

Dužni ste prijaviti Finansijsko-obavještajnom odjelu sve slučajeve u kojima imate osnovanu sumnju da je transakcija povezana s pranjem novca, krivičnim djelom ili finansiranjem terorizma. Prijavu morate dostaviti na propisanom obrascu odmah, a najkasnije u roku od 24 sata od momenta kada ste saznali za transakciju.

Prijavljivanje velikih gotovinskih transakcija

Dužni ste prijaviti FOO-u sve gotovinske transakcije koje uključuju iznose od 10.000 EUR ili više, odnosno ekvivalentan iznos u drugoj valuti, na mjesečnom nivou.

Prijavljivanje ciljanih finansijskih sankcija

Dužni ste FOO-u dostaviti sve informacije koje se odnose na označene subjekte, odnosno subjekte koji su navedeni na listi sankcija Ujedinjenih nacija ili domaćih sankcija u vezi s terorizmom, finansiranjem terorizma i širenja oružja za masovno uništenje. Također, ne smijete poslovati sa označenim subjektom, odnosno subjektom na listi sankcija niti im staviti na raspolaganje novčana sredstva i drugu imovinu.

Registracija kod finansijsko-obavještajnog odjela (FOO)

Obavezni ste izvršiti registraciju kod FOO-a u rokovima koje odredi FOO. Informacije o postupku registracije dostupne su na zvaničnoj web stranici FOO-a. <https://fiu.rks-gov.net/>.

KONTINUIRANO PRAĆENJE

Dužni ste uspostaviti programe praćenja u vezi sa složenim, neuobičajenim, velikim ili sumnjivim transakcijama. Rezultati praćenja moraju biti dokumentovani.

UTVRĐIVANJE IDENTITETA I MJERE DUBINSKE ANALIZE KLIJENTA

Dužni ste poduzeti razumne mjere kako biste se uvjerali u istinit identitet svakog podnosioca zahtjeva u sljedećim situacijama:

- a) Prilikom uspostavljanja poslovnog odnosa sa klijentom;
- b) Prilikom provođenja transakcije u iznosu od 10.000 EUR ili više, bilo da se radi o jednoj transakciji ili o više međusobno povezanih transakcija;

- c) Kada postoje sumnje u tačnost ili potpunost prethodno pribavljenih podataka o identitetu klijenta;
- d) Kada postoji sumnja na pranje novca ili finansiranje terorizma u vezi s klijentom ili njegovim računom.

Mjere dubinske analize klijenta uključuju sljedeće:

- a) Identifikaciju klijenta i provjeru njegovog identiteta korištenjem pouzdanih, nezavisnih izvornih dokumenata, podataka ili informacija.
- b) Identifikaciju stvarnog vlasnika, tj. fizičkog lica koje posjeduje ili kontroliše pravna lica (npr. kompanije) ili pravne aranžmane (npr. trustove);
- c) Poblize upoznavanje sa informacijama o svrsi i prirodi poslovnog odnosa te, prema potrebi, pribavljanje tih informacija;
- d) Provođenje kontinuirane dubinske analize poslovnog odnosa i detaljne provjere transakcija obavljenih tokom tog odnosa kako bi se osiguralo da su transakcije u skladu s vašim saznanjima o klijentu, njegovom poslovanju i profilu rizika, uključujući, gdje je potrebno, izvor sredstava.

UTVRĐIVANJE TREĆE STRANE

Dužni ste poduzeti razumne mjere kako biste utvrdili da li neko lice postupa u ime drugog lica.

U slučajevima kada je uključena treća strana, trebate poduzeti razumne mjere kako biste utvrdili stvarni identitet treće strane i njen odnos s licem ili pravnim subjektom u čije ime se transakcija obavlja.

POJAČANA DUBINSKA ANALIZA

Dužni ste primijeniti mjere pojačane dubinske analize na lica i subjekte koji predstavljaju veći rizik (na osnovu vaše procjene rizika). Mjere pojačane dubinske analize mogu uključivati, ali nisu ograničene na:

- a) Pribavljanje dodatnih informacija koje mogu pomoći u utvrđivanju identiteta klijenta;
- b) Primjenu dodatnih mjera za provjeru dostavljenih dokumenata;
- c) Pribavljanje odobrenja višeg rukovodstva za uspostavljanje novog poslovnog odnosa ili obavljanje transakcije;
- d) Utvrđivanje izvora sredstava lica ili subjekta;
- e) Provođenje pojačanog kontinuiranog nadzora nad poslovnim odnosom.

POLITIČKI EKSPONIRANO LICE

Dužni ste uspostaviti odgovarajuće sisteme upravljanja rizikom kako biste utvrdili da li je vaš klijent ili stvarni vlasnik politički eksponirano lice. Ako je klijent ili stvarni vlasnik politički eksponirano lice, član porodice ili blizak saradnik politički eksponiranog lica, dužni ste poduzeti sljedeće mjere:

Za strana politički eksponirana lica i poslovne odnose visokog rizika s domaćom ili međunarodnom organizacijom povezanim s politički eksponiranim licem:

- a) Pribavljanje odobrenja višeg rukovodstva za obavljanje transakcije, odnosno uspostavljanje poslovnog odnosa;
- b) Poduzimanje odgovarajućih mjera za utvrđivanje izvora imovine i sredstava koji su uključeni u predloženi poslovni odnos ili transakcije;
- c) Vršenje kontinuiranog nadzora nad poslovnim odnosom.

VOĐENJE EVIDENCIJE

Dužni ste osigurati čuvanje i vođenje evidencije o svim transakcijama i mjerama dubinske analize najmanje 5 godina od datuma obavljanja relevantne poslovne transakcije ili nakon zatvaranja računa odnosno prekida poslovnog odnosa.

NOVE TEHNOLOGIJE

Dužni ste poduzeti razumne mjere kako biste spriječili upotrebu novih tehnologija za potrebe pranja novca i finansiranja terorizma provođenjem i dokumentovanjem procjene rizika od pranja novca i finansiranja terorizma prije uvođenja novog proizvoda, poslovne prakse ili metode pružanja usluga. Procjena rizika također se treba provesti prilikom razmatranja upotrebe novih ili razvijajućih tehnologija, kako za nove, tako i za postojeće proizvode.

DODATNE INFORMACIJE O USKLADENOSTI

Dodatne informacije o tome kako ispuniti ove obaveze možete pronaći na web stranici Finansijsko-obavještajne jedinice Kosova: <https://fiu.rks-gov.net/>. Na stranici su dostupne Smjernice o mjerama za sprečavanje pranja novca i suzbijanje finansiranja terorizma. Finansijsko-obavještajna jedinica također je izradila Vodič za izvještavanje o sumnjivim transakcijama u kontekstu sprečavanja pranja novca i finansiranja terorističkih aktivnosti. : <https://fiu.rks-gov.net/>.

INDIKATORI PRANJA NOVCA/FINANSIRANJA TERORISTIČKIH AKTIVNOSTI

Indikatori specifični za sektor trgovaca automobilima

- Iste osobe prevoze vozila preko granice
- Falsifikovani registarski brojevi, brojevi šasije i informativne pločice
- Različiti registarski brojevi za isto vozilo
- Neprijavljene nesreće
- Dupliranje registarskih brojeva
- Potraživanja od osiguranja motornih vozila od istih prodavača
- Promjene boja motornog vozila
- Lažne strane registarske tablice
- Promjena ključeva za paljenje
- Nepodudarnost evidencije o uvozu i izvozu motornih vozila koja ulaze i izlaze iz skladišta
- Pogrešno klasifikovana vozila u dokumentaciji
- Falsifikovani carinski dokumenti
- Sukob interesa u obavljanju službenih dužnosti od strane službenika
- Velike inostrane kupovine
- Korištenje gotovine u transakcijama
- Vozila koja se prodaju po neobično niskim cijenama
- Registracija preko posrednika
- Zloupotreba povlastica za povratnike
- Korištenje fiktivnih firmi
- Iste osobe prelaze granicu s različitim luksuznim vozilima
- Strani državljani koji obavljaju poslove koji nisu u skladu sa radnim dozvolama
- Isti službenici pružaju pomoć određenim kupcima
- Plaćanja od trećih strana (fiktivne kompanije, članovi porodice, kupci sa lažnim imenima)
- Veliki iznosi gotovine
- Dokumenti u kojima su prisutne nedosljednosti
- Nevoljkost da se pruže informacije ili neobjašnjene promjene u prethodno dostavljenim podacima
- Nema pregovaranja o cijeni
- Plaćanje iznosa koji je nešto manji od 10.000 eura kako bi se izbjeglo prijavljivanje
- Nepodudarnost između zvaničnog prihoda kupca i cijene vozila
- Kupci ili sredstva koji dolaze iz zemalja sa slabim režimom borbe protiv pranja novca, visokim stepenom korupcije ili historijatom pružanja podrške terorističkim aktivnostima.

MEĐUNARODNE TIPOLOGIJE ZA TRGOVCE AUTOMOBILIMA

Slučaj profesionalnog krijumčarenja luksuznih automobila - izgubljeno 3,5 miliona eura u carinskim dadžbinama

Prema rezultatima istraga Evropskog javnog tužilaštva (EPPO) u Hamburgu i Carinske istražne službe u Hanoveru, četiri osobe se sumnjiče da su formirale kriminalnu grupu koja je krijumčarila skupa motorna vozila i prijavljivala ih carinskim organima po lažno umanjenoj vrijednosti. Optuženi su za profesionalno krijumčarenje i izbjegavanje carinskih dadžbina. Jedan od optuženih se dodatno sumnjiči za pranje novca jer je kupio krijumčareno vozilo iako je znao da je nezakonito uvezeno i da je izbjegnuto plaćanje carinskih dadžbina za vozilo.

Međunarodna kriminalna grupa iz Njemačke, Estonije i Holandije uvezla je u periodu od 2018. i septembra 2021. godine više od 40 motornih vozila ukupne vrijednosti od oko 14,8 miliona eura iz zemalja izvan EU (konkretno Rusije i Azije) preko Litvanije i Holandije u EU, bez plaćanja uvoznih dadžbina (carine i poreza na uvoz). Grupa je prevarila nadležne carinske organe u Litvaniji i Holandiji o stvarnoj vrijednosti uvezenih vozila prijavljujući oštećenja od vode ili poplava, odnosno tehničke nedostatke. Kasnija ispitivanja ovih vozila pokazala su da vozila nisu bila pokvarena i da ni u kojem smislu nisu bila oštećena.

Optuženi su potom prodali vozila i ostvarili zaradu putem vlastitih auto salona.

Prevara carinskih organa u vezi sa umanjenom vrijednošću uvezene robe izvršena se u Holandiji i Litvaniji putem posrednika koji su lažno predstavili vrijednost uvezenih automobila s ciljem plaćanja što niže carine. Uvozni i carinski dokumenti su prema svemu sudeći izrađeni tako da prevare carinske organe i da ti organi povjeruju da je vrijednost vozila zaista umanjena.

EPPO je zaplijenio nekoliko krijumčarenih luksuznih automobila u ukupnoj vrijednosti od gotovo 1 milion eura te će na osnovu dostupnih dokaza biti procesuirana 32 predmeta.

Optužnica je podignuta pred Okružnim sudom u Osnabrücku, koji trenutno razmatra otvaranje glavnog postupka.

Njemačka i holandska policija uhapsile osumnjičene krijumčare automobila – Istražitelji su razbili organizovanu grupu kradljivaca luksuznih automobila i pri tom otkrili ilegalnu fabriku cigareta, saopštila je njemačka policija. Većina automobila završila je u Dubaiju.

Vlasti u Njemačkoj istražuju više od deset osoba zbog sumnje da su ukrali i krijumčarili automobile, saopštila je policija u petak.

Šezdesetšestogodišnji muškarac, koji se smatra jednim od vođa, uhapšen je u Holandiji. Drugi osumnjičeni je pritvoren u Litvaniji. Obojica će biti izručena Njemačkoj.

Tokom pretresa u Litvaniji pronađeno je oko 400.000 eura (454.000 dolara) u gotovini i na desetine falsifikovanih dokumenata o vozilima.

Policija je saopštila da je grupa ukrala automobile u ukupnoj vrijednosti od oko 2,5 miliona eura. Nadležni su saopštili da su osumnjičeni vodili operaciju krijumčarenja "vrlo profesionalno". Automobili su ukradeni u različitim dijelovima Njemačke i prebačeni u Holandiju, gdje su članovi grupe mijenjali identifikacijske brojeve vozila i prilagođavali ih falsifikovanim dokumentima. Neki od automobila su zatim prodati u Njemačkoj, dok su drugi krijumčareni kroz Rotterdam i van Evrope. Mnogi od automobila su poslani u Dubai, saopštila je policija.

Portparol policije, Marco Ellermann, opisao je hapšenje kao "veliki uspjeh o kojem će se sigurno pričati u svijetu organizovanog kriminala."

Latvijska državna policija lišila je slobode četiri osobe osumnjičene za pranje novca nepoznatog porijekla plaćanjem gotovinom za skupe luksuzne automobile.

U okviru mjera za suzbijanje legalizacije nezakonito stečenih prihoda putem kupovine nekretnina i pokretne imovine, Odjel za privredni kriminal pri Latvijskoj državnoj policiji otkrio je grupu od četiri osobe koje su u periodu od jula do novembra 2016. godine kupovale luksuzna vozila za gotovinu nepoznatog porijekla.

Vozila su kupovali od ovlaštenih dilera, plaćajući gotovinom za vozila čija tržišna vrijednost iznosi najmanje 100.000 eura po vozilu. Vozila su potom registrovana kao imovina fiktivnih kompanija koje su formalno pripadale osobama za koje se kasnije ispostavilo da su beskućnici. Grupa je kasnije "službeno" kupila ta vozila od navedenih kompanija po niskim cijenama.

Osumnjičena su tri muškarca, od kojih su dvojica u kasnim četrdesetim i jedan u kasnim pedesetim godinama te žena u kasnim četrdesetim. Jedan od mlađih muškaraca i žena su zadržani u pritvoru.

Tokom istrage je izvršen pretres na nekoliko lokacija u regiji Rige, a policija je zaplijenila dva luksuzna automobila, Mercedes i BMW, oko 100.000 eura u gotovini, nekoliko zlatnih poluga, kao i niz dokumenata i elektronskih nosača podataka koji potvrđuju povezanost grupe s fiktivnim kompanijama.

Pokrenut je krivični postupak zbog sumnje na pranje novca velikih razmjera u okviru organizovane grupe.